

Akcióban Horvátország gazdasági növekedéséért

A horvát Regionális versenyképességi operatív program 2007–2009 legfrissebb hírei

Az EU-csatlakozásig vezető úton számos kihívás és felismerés vár a tagjelölt országokra. A csatlakozásra készülő gazdaságoktól elvárt gazdasági és strukturális fejlődés meredeken ívelő tanulási pályára állítja őket, és e folyamatnak olyan pozitív gazdasági hozadéka is vannak, amelyek kiállják az idő próbáját. A Horvát Köztársaság jó példával szolgál arra, milyen kihívásokkal kell szembenéznie egy tagjelölt országnak. Horvátország 2005 októberében kezdte meg a csatlakozási tárgyalásokat, és ha valamennyi csatlakozási kritériumot teljesíti, 2009 végére talán sikerül a folyamatot lezárnia.

Sanja Fišer, osztályvezető és Ivana Gorički, tanácsos

*EU-programok és -projektek előkészítéséért és végrehajtásáért felelős főosztály
Gazdasági, Munka- és Vállalkozásügyi Minisztérium, Horvátország*

Egy üzleti innovációs támogatási központ építési munkálatai Nova Gradiška városában (Horvátország), a CARDS program támogatásával.

1990-től kezdve Horvátország jelentős lépéseket tett azért, hogy működő piacgazdaságot hozzon létre. Kiindulópontnak ez nagyszerű volt, ám az EU gazdasági célkitűzéseinek teljesítéséig még hosszú út állt az ország előtt. A jövedelemszintek messze elmaradtak az EU átlagától, a növekedés üteme változó volt. A társadalmi-gazdasági nehézségek ma is napirenden vannak, csakúgy, mint a teljesítendő új környezetvédelmi normák. Ezek és egyéb feladatok teljesítéséhez Horvátország most az előcsatlakozási támogatási eszköz (IPA) révén jut pénzügyi támogatáshoz. A 2007 eleje óta rendelkezésre álló IPA-programnak öt alkotóeleme van. Horvátország számára a regionális fejlesztést és versenyképességét érintő harmadik alkotóelem (IIIC) játszik különösen fontos szerepet, melynek keretében a 2007–2009 közötti időszakban 35,35 millió euró értékben valósulnak meg projektek.

A regionális beruházások kulcseleme a **Regionális versenyképességi operatív program (RVOP) 2007–2009**. Az RVOP célja az országon belüli társadalmi és gazdasági kohézió megteremtése, valamint a többéves beruházási programok lebonyolítására és a strukturális alapok jövőbeli irányítására is alkalmas intézmények fejlesztése. A program végrehajtásáért a horvát Gazdasági, Munka- és Vállalkozásügyi Minisztérium három szervezeti egysége felelős.

A Regionális versenyképességi OP közelebről

Az RVOP három prioritás köré szerveződik. Kettő ezek közül a horvát gazdaság EU-hoz való felzárkóztatását elősegítő beruházási és horizontális intézkedéseket takar, míg a harmadik projektirányítási kérdésekkel kapcsolatos.

Horvátország természeti szépsége gazdasági sikerek forrása is lehet.

Az 1990-es évek öröksége

Az 1990-es években zajlott háborúnak elkerülhetetlen következménye volt az infrastruktúra súlyos károsodása. Tovább rontotta a helyzetet, hogy az 1990-es években omlottak össze a nagy állami tulajdonú vállalatok. E hatalmas megrázkódtatások nyomán az ország számos része elmarad attól a gazdasági szinttől, amelyet el kellene érnie, a kis- és középvállalkozások növekedése pedig szerény mértékű. E területeknek sokkal hatékonyabb vállalkozástámogatási rendszerekre van szükségük, például vállalkozási övezetekre, inkubátorházakra, technológia-átadási központokra és egyéb célirányos szolgáltatásokra, melyek ösztönzik a vállalkozások növekedését és a külföldi befektetéseket. Ezekben a régiókban a turizmushoz kapcsolódó infrastruktúra terén is jelentős potenciál vár kiaknázásra. Néhány ilyen intézkedés már a korábbi EU-s segítségnyújtás keretében megkezdődött, amikor 2005-ben a PHARE alatt futó CARDS-program számos projektet finanszírozott és megteremtette a lehetőséget egy üzleti infrastruktúrával kapcsolatos pályázati rendszer kiépítéséhez.

Beruházási prioritások

Az első beruházási prioritás ezért a 10 legfejletlenebb megye infrastruktúra-fejlesztésére összpontosít, amelyhez az üzleti alapkörülmények javítását célzó, emberi erőforrással összefüggő beruházások társulnak.

A horvát kvv-k általában még az előcsatlakozás ezen utolsó szakaszában is nehezen tartják fenn a versenyképességüket. Ha ezt a problémát most nem kezelik, az egységes európai piac szép új világában is visszatérő nehézségeket okozhat. Ezért az RVOP második prioritásának lényege nem más, mint

a vállalkozások hatékony támogatása valamennyi szinten, ezáltal teremtve kedvező háttérrel a beruházásokhoz. E célok könnyebben és gyorsabban elérhetőek lesznek, ha egyidejűleg javul az állami adminisztráció hatékonysága, ösztönzik a klaszterek kialakítását és szerte az országban e-üzleti központokat hoznak létre.

Ennek a prioritásnak egy további aspektusa a technológia-átadásra, valamint új termékek piaci bevezetéséhez szükséges infrastruktúra és szolgáltatások megteremtésére összpontosul. E téren a közintézményeknek el kell sajátítaniuk az alapvető vállalkozási készségeket, és bele kell tanulniuk a szellemi tulajdonjoggal kapcsolatos ügyek kezelésébe. Az egyik ilyen projekt egy biotechnológia-kiaknázási és inkubátorközpont (BioCenter) létrehozását segíti. Ez az izgalmas fejlesztés technológia- és tudásalapú termékek és kvv-k számára biztosít majd kiterjedt infrastruktúrát. A BioCenter, amely a Zágrábi Egyetem területén kap majd helyet, az egyetemnek a piachoz való közelítésében is fontos szerepet fog játszani. Az egyetem és az ipar közötti együttműködés közvetlen katalizátoraként működik majd, felkészítve a kutatókat és a diákokat a vállalkozói, illetve az ipari karrierre.

A véghajrá

Amint megkezdődik a végrehajtása a gyakorlatban, az RVOP átfogó koordinációt biztosít majd számos olyan projekt számára, amelyek folytatják a horvát gazdaság átalakítását és az EU egységes piacába való integrálását. Ennek elérése érdekében a gazdaság minden részének össze kell fognia, ha azt szeretnénk, hogy eredményes legyen az IPA keretében zajló finanszírozás. Végül soron ezek a célok csak a nemzeti és az uniós kezdeményezések ötvözése révén, a rendelkezésre álló finanszírozási források maximális mértékű felhasználása mellett valósíthatók meg.